

audita rebellione eorum, qui eum in Italiam accerferant, è Gallis & Germanis comparato numeroſo exercitu, in Longobardos deſcendere conſtituit, ut ſibi rebellantes ad obſequium revocaret; alios verò, qui nutabant, neque adhuc palam deſecerant, in officio contineret. Hoc appropinquante novam ſocietatem & amicitiam ineunt, protinuſque ſubſidia ad Actium miſſa ſunt, ut deſcendenti ab Alpibus barbaro ſe opponeret, atque finibus arceret. Oſtingenti equites à Scaligero venerunt. Florentinus quatringentos miſit; nam, ut ſupra diximus, in contrarium verſa erant ſtudia, jamque abalienatus à Pontifice & Roberto Florentinus erat. His copiis auctus Vicecomes Ludovicum Vicecomitem cum mille equitibus ad Papienſes miſit. Urbem continuò factione eorum, quibus Rex inviſus erat, obtinuit. Arcem diſcedens è Longobardis Rex operibus, & valido præſidio communiverat. Eam Actius vallo & foſſa ita inferiore parte obice circumvallaverat, ut vix foris ingredi, aut egredi quiſquam tutò poſſet. Rex cognita rebellione Papienſium, eò continuò feſtinat, atque ad urbem conſedit. Munitiones perumpit, jamque introgreſſi barbari Regis vexilla in arcis muro ſtatuertant. Oppidani & præfeſtus præſidii machinis illa deſiciunt. Interruptæ viæ propugnaculis, & præſidio firmatæ, ut nullus aditus irrumperet illi reſiſtebatur. Quare quum in oppidum introire non poſſent barbari, Rex ipſe ſpe potiundi oppidi abjecta, fines Mediolanenſium hoſtiliter invadit. Inopiam comæatum is premebatur, vicos & villas diripit, non tam prædæ cauſa, quam ut haberet unde milites alere poſſet. Excursionibus & populando haud parva detrimenta Mediolanenſibus intulit; ſed populus omnia patienter ſuſtinuit. Cœperat in viſus eſſe Rex, quamvis illum miti ingenio, & minimè prædæ avidum experti eſſent. Timebant externorum dubiam fidem atque libidinem: ita fatius exiſtimabant domeſticis Dominis parère, quam ſub nutu & libidine externa ætatem agere. Bergomenſes inde aggreſſus eſt, quos cum ita animatos noſſet, ut ſub fide & imperio Vicecomitis vivere vellent, Transpadanis relictis, in Parmenſes tranſiit. Hos quoque averſos à ſe expertus, aſſumpto Carolo filio, in Germanos reſeſſit; urbes tamen, quæ in fide & officio adhuc manebant, eas præſidio muniivit. Feſtiſſe eum in Germaniam ob metum Ludovici ſunt qui tradant. Egrè is ferebat, ſollicitari ad defectionem à Boëmo populo, qui jamdiu ditionis imperatoris erant, ceu Boëmo nova deditioe obnoxii perpetuò victuri eſſent. Diſcedente ab Italia Johanne Cremonenſes Actio ſe dedunt. Maſtinus, Parmam, Mutinam, & Lucam intercepti; neque poſtea Rex ipſe in Italiam deſcendit. Per id tempus agebat Bononiæ Beltrandus Cardinalis, quem Johannes Pontifex legatum in Longobardis habebat. Is contractis undique copiis Ferrariam obſidere inſtituit, ut eam Eſtenſium ditioni, atque imperio ſubtraheret. Convenere ferè omnes qui procuracionem urbium à Pontifice acceperant. Venere in exercitum cum magnis copiis Galeottus Malateſta Ariminenſis, Franciscus Ordelaffus Foroliviensis, Riccardus Manfredus Faventinus, Oſtaſus Polentonus Ravennas. Hi paullo ante quam adverſus Pontificem ſenſerant, ſub titulo præfeſturæ dominium urbium acceperant. Erat in exercitu Legati cubicularius, & Romandiolæ Comes, Igitur contractis

magnis copiis Ferrariam operibus & munitionibus quattuor ferè meſes obſeſſam tenere. In ſuburbanis conſederant, quæ S. Antonii nomen habent, urbemque ipſam ſæpius oppugnare. Egreſſe ea deſendebatur. Urgente obſidione quum jam quidam de faciendâ deditioe cogitarent, vicinarum Civitatum domini, in quos Legatus, ſi potius Ferrariâ foret, arma illaturus erat, copias auxiliares Ferrariam mittunt. His fatis erat urbem in præſentia deſendere: certare acie non audebant. Supervenit ad Kal. Ap. Pinala Aliprandus ab Actio Vicecomite in auxilium cognatorum miſſus cum ingentibus copiis. Eo ſubſidio aucti qui obſidebantur, poſtridie eruptione facta hoſtem invadunt. Pugna fit acris: tandem Pontificis exercitus proſtrigatur. Cædes ingens facta fuit: multi gladio, complures in Pado eneſti. Capti Rainundus Comes & cubicularius Pontificis, & alii quidam Ductores. Ea potius victoria Eſtenſis, Bononiæ fines prædabundus invaſit, moxque abductâ hominum & pecorum prædâ Ferrariam reverſus eſt. Hac in parte quid de Blondo dicam haud equidem fatis compertum habeo, invidia ne ductus, an indiligentia lapſus, de Vicecomite mentionem nullam facit, quando per Pinalam, & copias Actii, ejuſque auſpicio & viribus fuſus maximè exercitus, & parta victoria, & Eſtenſis deſenſus fuerit. Parum fidelis hiſtoria vitio laborat: ſi per invidiam ſciens ſiluit, livoris argui poteſt & debet, & malignitatis reus eſt. Ego, ſi dicere licet quod ſentio, dicam potius indiligentem, quam invidum Scriptorem. Annus agebatur tercentiſimus trigēſimus tertius. Pugnam pridie Idus Aprilis in annalibus proditum, & ſub meſis finem matutino frigore ingens vis pruine decidit, congelatæ in palmitibus gemmæ, tenellique pampini ita exaruerunt, ut eo anno vini parum, aut nihil editum fuerit; quin etiam ſequentibus annis repullulare palmites agrè poterunt. Eodem anno per tumultum Bononiæ populus ad arma concurrrens adverſus Beltrandum impetum fecit, qui ſuſtinere irruentes eò præſidio, quod ſecum habebat, quum non valeret, in arcem conſugit, quam ipſe paullo ante ædificaverat. Exiſtimabat ea arce, non ſolum Bononiæ in fide & officio continere, ſed etiam Flaminia & complures Longobardiæ urbes, quarum in metu dominatum affectabat. Tumultus & conjurationis auctores invenio Thaddæum Pepulum, & Brandaliſium Gozadinum. Irritaverant populum Gallorum injuriæ, quos Legatus acciverat, quorum avaritia inexplebilis erat: Stupra præterea & rapinæ paſſim edebantur, & quidquid libitum erat, licentius exequiebantur. Ita non tantum magnitudine injuriarum, atque detrimentorum Bononiæ, ſed finitimis urbibus juxta inviſi erant. Deducto præſidio deſeruit arcem ſex dies poſtquam obſideri cœpit Beltrandus, ac tandem veritus ne illâ per vim expugnata, ab ira & furore populus in ſe acerbis deſæviret, nocte concubia naviculam conſcendit, atque per flumen Rhenum elapſus, Florentiam petiit. Remanſerant in urbe pauci ex domeſticis, & miniſtris, qui à maleficiis abſtinuerant. Populus arcem cuſtodibus vacuam conſeſſim occupat, atque funditus evertit. Verebatur ne aliquando Legatus, reparato exercitu, arcem ipſam invaderet, qua obrenta, denuò jugum in cervices ferocis populi injiceret; ita ſublata ſpe recuperandæ urbis exercitus in eos minimè induceret. Inveni in arce-